

131.

103/111625

Der Botschafter in Moskau an das Auswärtige Amt

Telegramm

Citissime
Strengst geheim
Nr. 442 vom 25. 9.

MOSKAU, den 25. September 1939 22 Uhr 58
Ankunft: 26. September 0 Uhr 30

Stalin und Molotov ließen mich heute 20 Uhr in den Kreml kommen. Stalin vortrug folgendes: Bei der endgültigen Regelung der polnischen Frage müßte alles vermieden werden, was in Zukunft Reibungen zwischen Deutschland und Sowjetunion gebären könnte. Unter diesem Gesichtspunkt erscheine ihm die Belassung eines selbständigen Restpolens abwegig. Er mache nunmehr folgenden Vorschlag: Von dem östlich der Demarkationslinie gelegenen Gebiet solle unser[em] Teil die gesamte Woiwodschaft Lublin und der Teil der Woiwodschaft Warschau bis zum Bug hinzugeschlagen werden. Dafür möchten wir auf Litauen verzichten.

Stalin bezeichnete diesen Vorschlag als Material für die bevorstehenden Verhandlungen mit Herrn Reichsaußenminister und hinzufügte, daß Sowjetunion im Falle unseres Einverständnisses sofort an die ¹⁾ Lösung des Problems der baltischen Staaten gemäß Protokolls vom 23. August ²⁾ herantreten würde und dabei einwandfreie Unterstützung durch die Deutsche Regierung erwarte. Stalin sprach ausdrücklich von Estland, Lettland und Litauen, erwähnte aber nicht Finnland.

Ich erklärte Stalin, ich würde meiner Regierung berichten.

SCHULENBURG

(1) In der Vorlage: „der“.

(2) Siehe Serie D, Band VII, Dokument Nr. 229

Quelle: Akten zur deutschen auswärtigen Politik, Serie D, Band VIII (4. September 1939 bis 18. März 1940), no. 131.

The German Ambassador in the Soviet Union (Schulenburg) to the German Foreign Office

Telegram

VERY URGENT

Moscow, September 25, 1939—10: 58 p.m.

STRICTLY SECRET

Received September 26, 1939—12 : 30 a. m.

No. 442 of September 25

Stalin and Molotov asked me to come to the Kremlin at 8 p. m. today. Stalin stated the following: In the final settlement of the Polish question anything that in the future might create friction between Germany and the Soviet Union must be avoided. From this point of view, he considered it wrong to leave an independent Polish rump state. He proposed the following: From the territory to the east of the demarcation line, all the Province of Lublin and that portion of the Province of Warsaw which extends to the Bug should be added to our share. In return, we should waive our claim to Lithuania.

Stalin designated this suggestion as a subject for the forthcoming negotiations with the Reich Foreign Minister and added that, if we consented, the Soviet Union would immediately take up the solution of the problem of the Baltic countries in accordance with the Protocol of August 23, and expected in this matter the unstinting support of the German Government. Stalin expressly indicated Estonia, Latvia, and Lithuania, but did not mention Finland.

I replied to Stalin that I would report to my Government.

SCHULENBURG

Source: Nazi-Soviet relations 1939-1941. Documents from the Archives of The German Foreign Office. Washington, Department of State, publication 3023, 1948.

Saksan suurlähettiläs Neuvostoliitossa (Schulenburg) ulkoministeriölleen

Sähkösanoma

ERITTÄIN KIIREELLINEN
ÄÄRIMMÄISEN SALAINEN
No. 442 25. syyskuuta

Moskova, 25. syyskuuta 1939—22:58.
Saapunut 26. syyskuuta 1939— 00:30.

Stalin ja Molotov pyysivät minua tulemaan Kremliin klo 20 tänään. Stalin toi esille seuraavaa: Puolan kysymyksen lopullisessa ratkaisussa tulee tulevaisuudessa välttää kaikkea, joka synnyttäisi kitkaa Saksan ja Neuvostoliton välille. Tätä näkökulmasta katsoen hän piti järjettömänä jättää jäljelle itsenäinen jäännös-Puola. Hän ehdotti seuraavaa: demarkaatiolinjasta itään oleva alue, Lublinin vojvodikunta [provinssi] ja se osa Varsovan vojvodikuntaa, joka ulottuu Bug-joelle lisättäisiin meidän osuuteemme. Sen vastikkeeksi meidän tulisi luopua vaatimuksistamme Liettuaan.

Stalin kuvasi tätä ehdotusta valtakunnanulkoministerin kanssa käytävien tulevien neuvottelujen aiheeksi ja lisäsi, että jos olemme samaa mieltä, Neuvostoliitto ryhtyy toimiin Baltian ongelmien ratkaisemiseksi elokuun 23. päivän pöytäkirjan mukaisesti ja odottaa tässä asiassa Saksan hallituksen täydellistä tukea. Stalin toi esille selkeästi Viron, Latvian ja Liettuan, mutta ei maininnut Suomea.

Vastasin Stalinille, että raportoin tästä hallitukselleni.

SCHULENBURG